

HANDBOEK PROFESSIONELE SCHOOLCULTUUR

‘Een managementboek over de cultuur van onderwijsorganisaties, zou mij dat helpen bij mijn werk van alledag?’ Dit Handboek bevat praktische invalshoeken die managers en bestuurders in het onderwijs kunnen gebruiken bij hun werk. Het geeft tips en instrumenten waarmee je professioneel gedrag van jezelf en van anderen kunt ‘bekijken’ en beïnvloeden.

Onder ons gedrag schuilen onbewuste overtuigingen die we in een team met elkaar delen en communiceren. Die overtuigingen leiden weer tot het bijbehorende gedrag wat ertoe leidt dat deze overtuigingen bevestigd en behouden worden. Herkenbaar. Galenkamp en Schut knopen aan deze cyclus herkenningpunten vast waarmee we in een school professioneel, effectief gedrag kunnen vaststellen en onderscheiden van niet-professioneel, disfunctioneel gedrag. Volgens hen is het de kunst niet-professioneel gedrag te begrenzen. Dat begint bij het hebben van een heldere koers. De auteurs presenteren ‘instrumenten’ waarmee je die heldere koers en het welbevinden op school kunt ontwikkelen. De bekende Dramadriehoek waarin je de rol van Slachtoffer (en van Aanklager en Redder) inneemt, plaatsen zij tegenover de Winnaarsdriehoek waarin ondersteunend gedrag, assertiviteit en een kwetsbare opstelling thuishoren. Ze hebben het hier dus niet over de populaire Heldenverhalen zoals ‘Het was

hier een puinhoop, ik kwam en nu is het dankzij mijn optreden hier fantastisch’. Het hoofdstuk ‘Professioneel gedrag’ bevat uitgebreide overzichten van herkenbare uitingen van professioneel en van niet-professioneel gedrag. In een ‘niet-professionele cultuur’ is er permanente disfunctionele angst. Functionele boosheid, grensstellend gedrag en het maken van echt contact met elkaar zijn kenmerken van een professionele schoolcultuur. In een niet-professionele cultuur leiden beperkende overtuigingen (onbewust) tot gedrag waarmee men de eigen (pijnlijke) overtuiging bevestigt en zo de omgeving negatief beïnvloedt. Galenkamp en Schut zien persoonlijk leiderschap als basis van leiderschap. Het gaat om leidinggeven aan jezelf en aan de ander ‘vanuit je eigen persoonlijkheid’. Nuttige vragen zijn: ‘Waarvoor kom je ‘s ochtends uit je bed, wat zijn je drijfveren, wat is je verlangen?’. Pas daarna kom je toe aan de vraag hoe je leidinggeeft aan de ander. Ook hier bieden de auteurs bruikbare suggesties. ‘

Handboek professionele schoolcultuur; focus op koers en gedrag, Pica, 2018, ISBN 9789492525000.

